

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Barbory Holečkové** na téma „**Antipredační chování ťuhýka obecného (*Lanius collurio*): závislost na aktuální nebezpečnosti predátora**“

Předložená práce má 37 stran, 17 obrázků a 9 tabulek. Téma práce a hlavní cíle jsou bezesporu zajímavé a můžou přispět k poznání obranného chování u ptáků. Práce je zpracována poměrně pečlivě, nicméně, výskyt překlepů a jiných chyb v textu se tradičně zvyšuje s číslem strany. Výjimkou je diskuze, která je dle mého názoru dobře zpracována a zahrnuje i méně „vykřičená“ vysvětlení. Úvod je zpracován věcně a k tématu, cíle jsou jasně vymezené a použité metody můžou posloužit k jejich objasnění. Literární přehled považuji za dostačující. Větší důraz bych kladl na grafickou úpravu části „Výsledky“.

Pověstný kámen úrazu spočívá v malém množství analyzovaných jedinců. Ovšem i přes tak malém „n“ (jak ostatně autorka sama přiznává) se podařilo zjistit zajímavé rozdíly mezi reakcí na atrapu kalouse a poštolky v různé denní době. Poměrně nešťastným výsledkem je pak v kontextu malého vzorku zjištění značné individuální variability, která do jisté míry rozdíly mezi atrapami „shazuje“.

K práci mám následující připomínky:

1) Úvod - Pohlaví bránících jedinců: V posledním odstavci se píše, že se jedná o „...hypotézy, které nehledají příčinu rozdílné míře investic do potomstva...“ a ve vysvětlení je uvedeno „U většiny pěvců více investuje samice...“. Zřejmě se jedná jen o nešťastnou formulaci.

2) Studované druhy - V práci je jako podpůrný fakt uvedeno, že poštolka obecná může mít v potravě až 30 % ptáků. Toto zcela jistě neplatí o studovaných lokalitách, v našich podmínkách a v otevřené krajině poštolka pro ptáky představuje (nemluvě o ťuhýkách!) poměrně malé riziko, a to i v letech hrabošího pesima. Podobně také v diskuzi – kalous nemusí nutně mít v potravě obecně méně ptáků než poštolka, například v Českých Budějovicích je tomu naopak.

3) Studované druhy – Nabízí se kacířská myšlenka proč nebyla použita také atrapa krahujce, jakožto skutečného predátora ptáků. Kontrolní pokus s krahujcem by mohl zvýraznit i rozdíly mezi poštolkou a kalousem v průběhu dne.

4) Popis lokalit - Poměrně vyčerpávající analýza „Proč je na dopadové ploše Kolvín tak vysoká denzita t'uhýka?“ podle mě do metodiky nepatří. Byla by součástí diskuze, pokud by toto bylo cílem práce.

5) Popis lokalit - Údaje o hojnosti predátorů na lokalitách nejsou podpořeny citací.

6) Materiál – Chybí údaj o celkovém počtu studovaných párů, včetně párů, u kterých se nepodařilo získat kompletní záznam. Tato informace může být důležitá pro další prováděné studie.

7) Materiál – Autorka píše o synchronizovaném hnízdění populace, data v tabulce tomu (za předpokladu podobného stáří mláďat na hnízdech) příliš nenasvědčují (18.6. – 8.7.).

8) Uspořádání experimentů – Chybí údaj o časovém rozmezí, kdy byly dopolední a podvečerní pokusy prováděny.

8) Obr 3.1 – Text k obrázku PCA analýzy je podle mě „odfláknutý“. Chybí mi tu vysvětlení vztahů mezi jednotlivými proměnnými („species“).

9) U některých grafů, které jsou porovnávány není rozsah hodnot na ose y stejný (obr. 3.11 a 3.12).

10) Obr. 3.11 a 3.12 – chybí jednotka na ose y (asi metry).

11) Úplně mi není jasná definice proměnné „přelety mimo predátora“. Prosím o dovysvětlení.

12) Diskuze – V diskuzi se objevuje zajímavý výsledek, že jednotlivé páry na lokalitě mezi sebou kooperovaly a tak rozložili energii vynaloženou do obranného chování. Zajímalo by mě, jestli byly také zaznamenány útoky jiných jedinců videokamerou. Pokud ano, proč nebyla data vyhodnocena? Tento fakt totiž může zásadně změnit interpretaci výsledků.

13) Literatura – Poněkud mě zaráží citace na návrh grantového projektu.

14) Kolega Mlíkovský byl autorkou přejmenován, v textu i literatuře se důsledně objevuje pod pseudonymem Milíkovský.

15) Ve slově pokusů se nad „u“ píše kroužek.

Získaný soubor dat je velmi omezený. Přesto si myslím, že data jsou smysluplně zpracována a výsledky byly interpretovány velice střizlivě. Práce podle mého mínění splňuje požadavky kladené na Biologické fakultě, plně ji doporučuji k obhajobě a nevyklučuji stupeň výborně.

Jan Riegert

V Českých Budějovicích 26.1.2007